

Organisering af fotos på din computer

Når du har brugt digitalkamera et tykke tid, kan din samling af fotos meget hurtig blive meget uoverskuelig og så får du brug for at organisere dine fotos.

De fotos, du har på papir, kan du sætte i mapper, men hvad med dem, du (kun) har digitalt?

Her har du to muligheder:

Du lave et system af mapper på din harddisk.

Du kan bruge et digitalt fotoalbum - et program, som hjælper med at holde styr på billederne.

Husk backup

Uanset hvilken løsning du vælger, skal du huske at lave backup af dine billeder - fx på en dvd eller en ekstern harddisk.

Et tip: Hvis du sørger for, at en billedmappe højst er på 700 MB, så passer den lige på en cd-rom. Bruger du dvd, er størrelsen ca. 4,5 GB.

Organisering i mapper

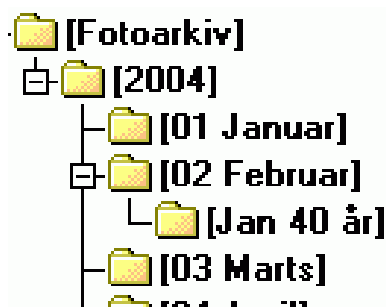
Du kan bruge flere principper til organiseringen: Du kan lave en opdeling i kategorier (ferie, børn, familie, fest, natur, skole, hverdag osv.), eller du kan lave en kronologisk opdeling.

Bruger du kategoriopdelingen, vil du sikkert hurtigt opleve, at den er svær at bruge, fordi mange billeder kan placeres i flere kategorier. Hvor vil du fx placere børnebilleder, der er taget til en fest, som I deltog i under en ferie?

Vil du bruge mappeløsningen, anbefales den kronologiske opdeling! Den er entydig, og dermed nem at bruge.

Når du bruger en kronologisk opdeling, kan du fx lave en struktur baseret på år / måned:

Eksempel

I eksempel er mappestrukturen baseret på år og måned. Da der blev holdt en fest i februar, har den fået sin egen undermappe under februar.

Navngiv billederne - eller lav en lille database

Det kan være en god ide at navngive billederne. Når billedet hentes i kameraet, kan det fx hedde "Pho00356.jpg", og hvis det forestiller Jan, der pakker gaver ud, kan du fx omdøbe det til "Jan_pakker_gaver_ud.jpg".

En anden mulighed er at lave en lille database – måske blot en Word-fil. Princippet er så, at du beholder de originale navne og knytter en beskrivelse til dem – altså noget a la:

Pho00355.jpg	Jans 40 års fødselsdag – lysene pustes ud
Pho00356.jpg	Jans 40 års fødselsdag – gaverne pakkes ud
Pho00357.jpg	Jans 40 års fødselsdag – Helle holder tale

Efterfølgende kan du så søge i databasen (eller Word-filen) efter fx "fødselsdag".

- **Dato og tid**
- **Billedtekst (caption)**
- **Stikord (keyword)**

Man kan også placere billeder i flere forskellige grupper, men denne organisering er mest beregnet til visning af billederne – ikke arkivering.

Endelig tillader flere af programmerne også, at man giver sine billeder karakter, som man senere kan søge på. Der bruges typisk en eller flere stjerner, som vi kender det fra filmanmeldelser.

Dato og tid

Normalt vil man ikke rette på dato og tid, da dateringen automatisk sker, når billedet tages. Er tiden forkert, kan den rettes. I albumprogrammet kan der normalt søges på dato-intervaller.

Stikord

Stikord er sådan set nemmere at bruge, for man kan normalt tilføje alle dem, man har lyst til. Samme billede kan fx godt have stikordene "sommerferie", "farbror", "Hans", "aften" og "solnedgang". Billedet vil så dukke op, når der søges på et eller flere af disse ord.

Vær konsekvent

Problemet er, at man skal være rimelig konsekvent, når stikordene tilføjes, for ellers kan det være næsten umuligt at finde billedet igen. Skal Hans fx være stikord på alle de billeder, hvor Hans optræder? – Eller skal Hans kun være stikord på de billeder, hvor Hans er i centrum?

Og hvad nu, hvis der er flere, der hedder Hans? – skal man så skrive "Hans Jensen" og "Hans Olsen" osv.?

Man kan også overveje, om stikord kun skal være personer og steder. Eller måske vil man hellere bruge stikordene som en slags emneord – altså fx "vinter", "fødselsdag", "sommerferie" osv.

Eller måske vil man bruge dem til det hele...

Det er vigtigt at tænke sig godt om, for det kan være et stort arbejde at lave stikordssystematikken om, hvis man har mange billeder.

Stikordsstrategi

Et forslag til en strategi kan være at bruge mange stikord – sæt gerne 5-10 stikord på hvert billede. Brug både egennavne (personer, steder) og emneord ("sommerferie", "vinterferie", "natur", "konfirmation" osv.).

Pas på med at bruge stikord som "far" og "mormor". Disse ord er jo relative – den enes far er den andens farfar...

USA eller U.S.A.?

Er du i tvivl om brugen af et stikord, så skriv ned, hvad du vælger at gøre, ellers kan du nemt risikere at være inkonsekvent. Fx kan du måske ikke finde dine USA-billeder, fordi du har givet dem stikordet "U.S.A."

Metadata i billederne: EXIF og IPTC

[Læs mere om kameraets metadata i billeder](#)

Læs mere om: [Foto](#)

DIGITAL FOTOGRAFERING

Loftet for hvad en computerskærm kan vise er 72 dpi

Her er en kort beskrivelse af forskellige begreber indenfor digital fotografering.

At noget er digitalt vil i praksis sige, at det er skrevet i et sprog som en computer kan forstå, nemlig 0 og 1 taller.

Digitale kameraer er indrettet sådan, at de inddeler motivet i en masse små farvede felter, som kaldes pixels. Disse pixels er så små, at de på et godt digitalt kamera er helt nede på omkring 0,001 mm. på hver led. Går man meget tæt på et digitalt foto, vil man kunne se hver enkelt pixel som et lille firkant.

Hvad er billedopløsning ?

Et billedes opløsning er et udtryk for, hvor mange pixels billedet består af. Jo flere pixels et billede er bygget op af, jo bedre gengives detaljerne, og jo skarpere bliver billedet. Når man arbejder med digitale fotos er der ingen grund til at anvende en højere opløsning end man skal bruge. Billeder i høj opløsning fylder meget, og er langsomme at arbejde med.

Et billedes opløsning måles i dpi.

Når et digitalt billede skal bruges, enten ved at sende det elektronisk eller når det printes, taler man ikke længere om pixels, men om opløsning i dpi (dot per inch) eller "punkter pr. kvadrattomme". Også for dpi gælder det, at jo højere opløsningen er, desto mere fylder billedfilen. Der er meget stor forskel på kvalitetskravene til et billede alt efter, om det fx skal trykkes på avispapir eller som farvefoto i en bog, eller om det skal bringes på nettet. Det vigtigste er at billedet bliver leveret i den rigtige opløsning afhængigt af formålet. Er opløsningen for lav, kan billedet blive utydeligt, men er opløsningen for høj bliver billedfilen unødvendig stor.

Loftet for hvad en computerskærm kan vise er 72 dpi, så hvis man laver et skærbillede på 300 dpi, vil man alligevel ikke kunne se de ekstra detaljer op til 300 dpi. Til gengæld kommer billedet til at fylde 16 gange så meget. Hvis billedet skal på nettet vil det tilmed betyde, at modtageren skal bruge irriterende og helt unødvendig tid på at overføre og åbne billedet.

Hvad er bit og bytes ?

Bit er den mindste informationsenhed i computeren. Jo flere farver et billede indeholder, jo flere bit kræves til lagring.

- 1 - bit: Hver pixel er enten sort eller hvid.
- 16 - bit: 65.536 forskellige farver i en pixel.
- 24 - bit: 16,7 millioner forskellige farver i en pixel.

Byte er en gruppe på sædvanligvis 8 bit, og behandles som én enhed af computeren.

- 1 bit = 8 bytes
- 1000 bytes = 1 kb (kilo bytes)
- 15 kb er max. lagring på et profil billede.

Filformater

Et billede kan gemmes på flere forskellige måder, eller rettere sagt i forskellige formater. Et filformat er en fælles standard for, hvordan billededata gemmes, så andre computerprogrammer kan åbne dem og gendanne billedet. I det digitale fotografis barndom var der en jungle af forskellige filformater. Nu kan man nøjes med 3-4 stykker, der hver især har deres fordele. Når billeder bliver navngivet som fil, vil de altid få den valgte filformattypen som "efternavn", derfor markeres filformater med punktum foran.

- **.RAW** - Er særligt velegnet til optagelse i optimal kvalitet og opbevaring af originaloptagelser.
- **.TIFF** - Er særligt velegnet til arkivering, reproduktion og optagelse i optimal kvalitet. Ulempen ved TIFF filer er at de fylder meget både i kameraet og i computeren.
- **.JPEG eller .JPG** - Benyttes i praksis til alt, på nær de mest krævende opgaver. .JPEG er desuden det eneste rigtige valg til billeder, der skal e-mailes eller vises på nettet. Samtlige digitale kameraer i dag, kan tage billeder i .JPEG format. Fordelen ved formatet er at de er meget kompakte og fylder meget lidt.
- **.GIF** - kan maksimalt indeholde 256 farver. Billeder af dette format kan få defineret en usynlig farve. .GIF har begrænset anvendelighed til fotos, men er velegnet til simpel Grafik.

Billedbehandlingsprogrammer

Billedbehandlingsprogrammer er også populært kaldt for digitale billeders mørkekammer. Det er en god idé at overføre sine billeder direkte fra kameraet ind i et billedbehandlingsprogram. Her kan man nemt og hurtigt justere eksempelvis lys, kontrast og farve, hvorefter billedet gemmes i den mappe, hvor den hører til.

Læs mere om foto på Fotoviden.dk

Tabellen herunder viser hvor meget 10, 6 og 2 megapixel-billeder fylder i forskellige kvaliteter. Det vil sige ved forskellige JPG kompression.

Opløsning	Kvalitet	Omtrentlig filstørrelse	Antal billeder på et 1 GB kort
10 megapixel (3872 x 2592)	Meget fin	5,1 MB	202
	Fin	3,0 MB	345
	Normal	1,7 MB	592
6 megapixel (3008 x 2000)	Meget fin	3,0 MB	337
	Fin	1,8 MB	575
	Normal	1,0 MB	990
2 megapixel (1824 x 1216)	Meget fin	1,1 MB	915
	Fin	0,7 MB	1549
	Normal	0,4 MB	2627